

## TALOUSARVIOALOITE 278/2008 vp

### Määrärahan osoittaminen yliopistokeskuksille

#### *Eduskunnalle*

Alueellisen kehityksen näkökulmasta on koulutuspolitiikka sen yksi keskeisistä osatekijöistä. Kuusi yliopistokeskusta perustettiin, kun Korkeakoulujen alueellisen kehittämisen työryhmä esitti, että heikoimmin kehittyneiden maakuntien osaamisperustaa tulisi vahvistaa.

Yliopistokeskukset perustettiin vuonna 2004 Kajaaniin, Kokkolaan, Lahteen, Mikkeliin, Poriin ja Seinäjoelle. Nämä yliopistokeskukset vahvistavat yliopistotoiminnan alueellista kattavuutta ja näissä kaupungeissa on tätä kautta ollut mahdollista kehittää yliopistojen toimintaa. Keskuksen kautta on myös mahdollista tehdä toimivaa yhteistyötä ammattikorkeakoulujen kanssa ja sitä onkin toteutettu mm. yhteistyönä tutkimus- ja kehittämistoiminnassa. Laadun yliopistokeskusten osalta ovat taanneet varsinaiset yliopistot, jotka ovat yliopistokeskuksille antaneet valmiin väylän toimia tiivistä yhteistyössä myös muun tiedemaailman kanssa.

Yliopistokeskukset luotiin vahvistamaan sellaisten maakuntien osaamisperustaa, joissa ei ole ollut tiedekorkeakoulua. Yliopistokeskukset ovat toimineet erilaisista lähtökohdista niin, että joissakin on jo lähtötilanteessa ollut merkittäväkin tutkintoon johtava koulutustehtävä. Tutkimustoiminta on kaikissa tapauksissa ollut suuresti riippuvainen sijaintipaikkakuntien tai maakuntien mahdollisuuksista panostaa osaavaan tutkimushenkilöstöön ja -ympäristöön. Yliopistokeskuksille myönnetty määräraha on ollut varsin rajallinen työkalu kilpailukykyisen koulutus- ja tutkimusympäristön kehittämiseen.

Yliopistokeskukset ovat avanneet esimerkiksi maisteriohjelmissa, verkostomaisissa koulutusohjelmissa ja poikkitieteellisissä projekteissa hyviä toimintamahdollisuuksia. Lisäksi ne toimivat usein juuri niillä aloilla, joilla on merkitystä juuri maakuntien elinkeinorakenteisiin ja niiden kehittämiseen. Aluevaikutukset ovat selkeät.

Yliopistokeskuksia tuleekin nykyisten toimintojen lisäksi kehittää aikuisväestön osaamistason nostamisen alueellisina koordinaatio- ja kehittämiskeskuksina alueiden ja sen yritysten kanssa yhdessä toimien. Yliopistokeskukset muodostavat muuten "yliopistottomille" alueille myös yliopistotasoisien tutkimustoiminnan keskuksen. Nämä yliopistokeskusten molemmat ns. kolmatta tehtävää toteuttavat roolit tulee huomioida jatkossakin yliopistokeskusten asemaa ja tehtäviä arvioitaessa. Yliopistokeskusten toiminnan rahoitukseen on saatava pysyvät mekanismit, jotka eivät ole riippuvaisia ulkopuolisesta rahoituksesta, kuten EU:n rakennerahastoista. Yliopistokeskukset tulisi saada mukaan myös uudistettavaan yliopistojen kehittämislakiin.

Opetusministeriö on osoittanut koordinaatorahaa yliopistokeskuksille. Tämän lisäksi keskukset ovat saaneet vuosittain noin 3 miljoonan euron kehittämisrahan, jota on voitu käyttää toimintojen käynnistämiseen sekä aluevaikutusten vahvistamiseen. Nyt summa on budjetissa vain 2,5 miljoonaa euroa. Pitkäjänteinen kehittämis-työ vaatii kuitenkin jatkuvaa rahoitusta. Hallitusohjelmassa on luvattu kehittää edelleen yliopistokeskuksia. Jotta tämä olisi mahdollista, olisi yliopistokeskuksille osoitettava ensi vuodelle

**TAA 278/2008 vp — Katri Komi /kesk ym.**

riittävä rahoitus ja että kehittämisraha olisi toimintamenomäärärahaa yliopistokeskuksille kunkin yliopiston koordinaatioyliopiston kautta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta ottaa valtion vuoden 2009 talousarvioon momentille 29.50.20 lisäyksenä 500 000 euroa yliopistokeskusten perusrahoitukseen.*

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2008

Katri Komi /kesk  
Heli Järvinen /vihr  
Lenita Toivakka /kok

Jari Leppä /kesk  
Olli Nepponen /kok